

На предлог Министарског савета демократске федеративне Југославије, а на основу чл. 4 Одлуке о Врховном законодавном и извршном народном претставничком телу Југославије као привременом органу врховне народне власти у Југославији за време народноослободилачког рата, Претседништво Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије доноси

Закон о одузимању ратне добити стечене за време непријатељске окупације

*Закон је објављен у "Службеном листу ДФЈ", бр. 36/45
од 29.5.1945. године.*

Члан 1

Ратном добити, која пада под удар овог Закона, сматра се онај вишак (увећање) имовине, ма у ком облику он био, који је на дан 9 маја 1945 године имало правно или физичко лице преко имовине коју је то лице поседовало 6 априла 1941 године, а који вишак потиче из привредне или друге делатности вршене за време рата у земљи или ван ње уз искоришћавање изузетних ратних прилика и беде народа, те прелази нормалну добит коју би то лице могло стећи у нормалним (редовним) условима привређивања, а у својој укупној вредности износи више од 25.000.- динара ДФЈ.

Члан 2

1) Као ратна добит сматра се и онај део имовине, стечене за време означено у чл. 1, који је утрошен за ма какве инвестиције или за поправку штете настале за то време на имовини ратног добитника, или који је употребљен за отплату његових дугова направљених пре 6 априла 1941 године.

2) Ратном добити сматра се и она имовина из чл. 1, која је у току рата наслеђем, у виду мираза или поклоном пренета на друго лице.

3) Неће се сматрати ратном добит самосталног занатлије који није упославао више од 1 помоћника и 1 ученика и добит земљорадника који није стално употребљавао најамну радну снагу. Под стално употребљаваном најамном радном снагом неће се рачунати она најамна радна снага, која је била макар и стално употребљавана на сељачком газдинству или у занатској радњи да би се њоме заменила услед рата (одласка у војску, интернације, заробљеништва, убиства итд.) изгубљена радна снага.

4) Уколико је једно лице из чл. 1 услед непосредног дејства ратних догађаја претрпело штету у тој мери да је вредност његове целокупне имовине на дан ослобођења била мања од њене вредности од 6 априла 1941 године, оно не потпада под одредбе овог Закона.

5) Отплата дугова чињена од лица које се у смислу чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 26 септембра 1936 године сматрају као земљорадници, а чији посед не прелази површину од 10 ха обрадиве земље, односно код породичне задруге 20 ха, не сматра се као ратна добит у смислу става 1 овог члана.

Члан 3

1) Срески народноослободилачки одбор позваће физичка лица, а окружни народноослободилачки одбори позваће правна лица за која постоји уверење да су ратни добитници да поднесу пријаве о својој добити за време рата.

2) За правна лица пријаву подноси њихов претставник а за масе и лица под старатељством старалац.

3) Ако је ратни добитник умро а његова имовина је пренета на наследнике или поклонопримце или примаоце мираза, пријаве подносе наследници односно поклонопримци, односно примаоци мираза сваки за део имовине ратне добити који је наследио или добио на поклон, односно примио у мираз.

Члан 4

1) Висину ратне добити утврђује комисија од 5 чланова које поставља и смењује Народноослободилачки одбор у чијем саставу постоји порески одељак, а за правна лица комисија од 5 чланова које поставља и смењује Окружни народноослободилачки одбор.

2) Висину ратне добити утврђује комисија оног народноослободилачког одбора на чијем подручју је ратни добитник имао за време окупације сталну радњу; ако је имао једну или више радњи на подручјима разних пореских одељака или није имао сталну радњу, висину ратне добити утврђује комисија оног народноослободилачког одбора на чијем подручју ратни добитник има домаћинство.

3) За правно лице надлежна је комисија оног окружног народноослободилачког одбора на чијем се подручју налазило седиште управе правног лица на дан ослобођења.

Члан 5

1) Надлежни народноослободилачки одбори дужни су да од дана обнародовања овог Закона прикупљају податке за сваког ратног добитника. Све власти, установе и лица дужни су да народноослободилачким одборима, на њихов захтев, пруже све податке којима располажу о пословању појединих ратних добитника.

2) Исто тако дужно је и свако лице које је за време назначено у члану 1 овог Закона отуђило непокретну имовину, или које је отуђило одједном злато, накит и другу покретну имовину у вредности преко 5.000.- динара ДФЈ да пријави име купца и продајну цену надлежном народноослободилачком одбору у року од 30 дана од дана обнародовања општег јавног позива из чл. 3.

Члан 6

Финансиски орган кога одреди надлежни народноослободилачки одбор као референта за ратну добит, саставиће за надлежну комисију предлоге о висини ратне добити на основу пријава, реферата (где не постоји пријава) и прикупљених података односно личног сазнања.

Члан 7

1) Висину ратне добити комисија утврђује слободном оценом при којој треба узети у обзир на првом месту пријаву односно реферат, прикупљене податке и предлог референта за ратну добит.

2) Седницама комисије присуствује и помаже јој у раду референт за ратну добит надлежног народноослободилачког одбора.

3) Пре почетка рада чланови комисије полажу заклетву.

4) Расправе комисије су јавне.

Члан 8

Ратна добит, утврђена по предњим одредбама, одузима се ратном добитнику у целом износу у корист Фонда за помагање настрадалих крајева и жртава рата и фашистичке окупације.

Члан 9

О утврђеној ратној добити комисија писмено извештава ратног добитника. Он је дужан да утврђени новчани износ ратне добити плати у року од 30 дана од дана саопштења.

Уколико ратни добитник докаже да му је с обзиром на неликвидност његове имовине немогуће уплатити одређени износ ратне добити у року од 30 дана, комисија му може допустити отплату у оброцима сходно одредбама о непосредним порезима. Поред тога одлука комисије о ратној добити објавиће се на видном месту у згради где комисија обавља свој посао.

Члан 10

Ратни добитник може се жалити на висину утврђене ратне добити комисији наведеној у чл. 11. Жалба се предаје народноослободилачком одбору, код кога је утврђена висина ратне добити, у року од 30 дана од дана саопштења одлуке о висини ратне добити.

Сваки пунолетни грађанин-ка са територије односно народноослободилачког одбора може поднети жалбу против висине ратне добити утврђене од комисије, ако налази да је висина утврђене ратне добити утврђена од комисије мања од оне за коју он подноси доказе.

Члан 11

1) По жалбама на одлуке комисије Среског народноослободилачког одбора о висини ратне добити решава комисија за утврђивање ратне добити при Окружном народноослободилачком одбору, а по жалбама на одлуке о ратној добити које у првом степену доноси комисија Окружног народноослободилачког одбора решава комисија од 5 чланова коју бира Обласни или Покрајински (Главни) народноослободилачки одбор, а у федералним земљама где ових нема, комисија коју бира врховно законодавно тело.

2) Одлуке по поднетим жалбама, које наведене комисије имају донети у року од 15 дана, правоснажне су.

Члан 12

1) Наплату утврђеног новчаног износа ратне добити врши Срески народноослободилачки одбор, односно онај месни народноослободилачки одбор који за то овласти Срески народноослободилачки одбор.

2) У погледу наплате и осигурања примењиваће се одредбе о наплати непосредних пореза.

Члан 13

1) Ратни добитник који у редовном року не поднесе пријаву о ратној добити, поред утврђеног износа ратне добити платиће на име казне 15% од утврђене ратне добити, а 30% ако пријаву не преда ни у року одређеном посебним писменим позивом.

2) Новчане казне може бити ослобођено само оно лице које докаже да га је нека неотклоњива сметња спречила да поднесе пријаву.

Члан 14

Право државе на одузимање ратне добити и право државе на изрицање новчане казне (чл. 13) и казне принудног рада не застарева.

Члан 15

Овлашћује се Министар финансија да издаје упутства за примену овог Закона.

Члан 16

Овај Закон ступа на снагу кад се објави у "Службеном листу демократске федеративне Југославије".

24 маја 1945 године

Београд

Претседништво

Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије

Секретар,

Претседник,

М. Перуничћ, с. р.

др. **И. Рибар**, с. р.